

MA 3rd Semester Examination, 2019

SANSKRIT

PAPER —SAN-301

Full Marks : 40

Time : 2 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable

Illustrate the answers wherever necessary

1. (A) प्रश्नत्रयं समाधेयम् — 3 × 2

(क) कति लकाराः सन्ति ? के च ते ? तेषु कः छन्दोमात्र-
गोचरः ?

(ख) के लादेशाः ? तेषां का संज्ञा भवति ?

(ग) लिट्-लकारः कुत्र भवति ?

(घ) केषां सार्वधातुकसंज्ञा भवति ?

(ङ) एध्-धातोः कोऽर्थः ? तस्य धातुसंज्ञा केन सूत्रेण भवति ?

(च) 'एधते' इत्यत्र त-विभक्तेः एत्वं केन सूत्रेण भवति ? कोऽर्थः तस्य सूत्रस्य ?

(B) एकः प्रश्नः समाधेयः —

2 × 1

(क) अजादिगणे पठिताः शब्दाः के ?

(ख) स्त्रीत्वविधायक-प्रत्ययाः कति ? के च ते ?

2. (A) प्रश्नत्रयं समाधेयम् —

4 × 3

(क) व्याख्यायताम्- लः कर्मणि च भावे चाकर्मकेभ्यः ।

(ख) स्वरितेद्रधातोः जिद्-धातोश्च का संज्ञा भवति ? सोदाहरणं व्याख्यायताम् ।

(ग) ससूत्रं संसाधनीयम् — 'भवन्ति' ।

(घ) ससूत्रं संसाधनीयम् — भविष्यामि ।

(ङ) ससूत्रं संसाधनीयम् — एधेते ।

(च) ससूत्रं संसाधनीयम् — भवितारः ।

(B) एकः प्रश्नः समाधेयः —

4 × 1

(क) व्याख्याताम् — उगितश्च

(ख) पदद्वयं ससूत्रं साधनीयम् — दण्डिनी, आर्यिका, एडका,
अतिसुत्वरी ।

3. प्रश्नद्वयं समाधेयम् —

8 × 2

(क) 'नित्यत्वाद् वुग् गुणवृद्धी बाधते' इत्यस्याशयः स्पष्टी-
क्रियताम् ।

अथवा

अभ्यासे झलां चरः स्युर्जशश्च । झशां जशः खयां धरः
तत्रापि प्रकृतिजशां प्रकृतिजशः, प्रकृतिचरां प्रकृतिचरः इति
विवेकः आन्तरतम्यात् — व्याख्यायताम् ।

(ख) अजाय्युक्तिर्डीषो डीपश्च बाधनाय — आलोच्यताम् ।

अथवा

'प्रत्ययग्रहणे यस्मात् स विहितस्तदादेस्तदन्तस्य ग्रहणम्'
इति परिभाषा व्याख्येया ।